

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/7/2026
Identifikačné číslo spisu: 1520010466
Dátum vydania rozhodnutia: 07.05.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1520010466.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a Mgr. Michala Polláka v trestnej veci obvineného V. K. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c), písm. e) Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 7. mája 2026 v Bratislave dovolanie obvineného V. K. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Jozefa Dobroviča, LL.M. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 2. februára 2021, sp. zn. 3To/90/2020, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného V. K. odmieta.

Odôvodnenie

Bývalý Okresný súd Bratislava V (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 15. októbra 2020, sp. zn. 2T/43/2020, uznal (okrem iných aj) obvineného V. K. za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c), písm. e) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. na skutkovom základe tam uvedenom.

Za to súd obvinenému uložil podľa § 172 ods. 2, § 36 písm. l), písm. h), písm. n), § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranný dohľad.

Uvedený rozsudok bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že je vinný zo spáchania žalovaného skutku.

Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „krajský súd“) na základe odvolania prokurátora Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej tiež „prokurátor“) rozsudkom z 2. februára 2021, sp. zn. 3To/90/2020, podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil vo vzťahu k obvinenému V. K. rozsudok okresného sudu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a vo výroku o ochrannom opatrení a s použitím § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému uložil podľa § 172 ods. 2, § 36 písm. l), písm. n), § 38 ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Súd obvinenému zároveň uložil podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. trest prepadnutia vecí a podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad na 2 (dva) roky. Rozsudok krajského súdu bol obvinenému doručený 14. marca 2024 v zmysle pokynu Ústavného súdu Slovenskej republiky uvedeného v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 7. februára 2024, sp. zn. II. ÚS 425/2023.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) uznesením z 18. decembra 2024, sp. zn. 1Tdo/77/2024, dovolanie obvineného podané proti rozsudku krajského súdu postupom podľa § 382 písm. b) Tr. por. odmietol.

Dňa 3. novembra 2025 podal obvinený V. K. prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Jozefa Dobroviča, LL.M. opätovne písomne odôvodnené dovolanie, ktorým napadol rozsudok krajského súdu vo výroku o treste a v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por., a síce:

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu;
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený v odôvodnení dovolania v poukazom na čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie namietal, že pri použití zákona č. 40/2024 Z. z. účinného od 6. augusta 2024, by mu bolo možné uložiť miernejší trest, keďže pri ukladaní trestov za drogové trestné činy tento zákon ustanovuje nižšiu spodnú hranicu trestnej sadzby a jeho konanie by nebolo posudzované ako obzvlášť závažný zločin, čo by malo zásadný dopad na spôsob výkonu trestu, možnosť podmieňačného prepustenia po výkone dvoch tretín trestu, ako aj na možnosť (a nie obligatórnu povinnosť) uloženia ochranného dohľadu. Uvedol, že princíp lex posterior mitius zakotvený v čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie aj v čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v ustanovení § 2 ods. 1 Tr. zák., ktorého účelom je zabezpečiť, aby v prípade, že po spáchaní trestného činu dôjde k zmierneniu právnej úpravy, ktorá sa na tento trestný čin vzťahuje, bol tento posudzovaný a trest zaň ukladaný podľa novej - pre páchatel'a priaznivejšej právnej úpravy. Obvinený mal za to, že v kontexte záverov rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-544/23 prijatého 1. augusta 2025, možno konštatovať, že na účely aplikácie čl. 49 ods. 1 posledná veta Charty, a teda aplikácie princípu lex posterior mitius, nemožno trestné konanie považovať za právoplatne skončené, ak sú kumulatívne splnené tri kritériá a to, že 1/ odsúdenie možno napadnúť riadnym opravným prostriedkom, teda akýmkoľvek opravným prostriedkom, ktorý je súčasťou riadneho priebehu konania a ktorý ako taký predstavuje procesný vývoj, s ktorým musí každý účastník konania rozumne rátať, 2/ tento opravný prostriedok je možné podať v lehote stanovenej zákonom a bez toho, aby museli odôvodniť výnimočné okolnosti, ako je napríklad potreba zabezpečiť v záujme zákona konzistentnosť judikatúry, podať súdny prostriedok nápravy s cieľom dosiahnuť zrušenie alebo zmenu odsudzujúceho rozsudku alebo uloženého trestu, a to bez ohľadu na skutočnosť, že takýto opravný prostriedok sa vo vnútroštátnom práve považuje za mimoriadny opravný prostriedok a 3/ lehota na podanie takéhoto opravného prostriedku neuplynula alebo o ňom nebolo rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené podľa názoru obvineného nemožno považovať dovolanie v zmysle § 368 Tr. por. na účely čl. 49 ods. 1 posledná veta Charty základných práv Európskej únie za „mimoriadny opravný prostriedok“, ale je potrebné naň hľadieť ako na opravný prostriedok, ktorý je súčasťou riadneho trestného procesu, a teda dovolací trestný súd je povinný v rámci dovolacieho konania pri posudzovaní druhu a výmery trestu na princíp lex posterior mitius obligatórne prihliadať. Obvinený mal za to, že v posudzovanej veci je zrejmé, že napadnutým rozsudkom bol odsúdený za trestný čin podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. účinného do 30. apríla 2022, prostredníctvom ktorého Slovenská republika vykonáva právo Európskej únie v rozsahu rámcového rozhodnutia Rady

2004/757/SVV, ktorým sa stanovujú znaky skutkových podstat a trestov v oblasti obchodovania s drogami. Charta základných práv Európskej únie je tak na jeho vec aplikovateľná v celom rozsahu predloženom v rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie.

Záverom dovolania obvinený viedol, že v prípade, ak by najvyšší súd jeho dovolanie uznesením odmietol a na princíp *lex posterior mitius* by neprihliadol, došlo by k porušeniu práv dovolateľa, ktoré mu vyplývajú z čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že rozsudkom krajského súdu bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por. v ustanoveniach § 2 ods. 1, ods. 2 a § 317 Tr. por. a § 2 ods. 1 Tr. zák. a čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie v neprospech obvineného a aby podľa § 386 Tr. por. rozsudok krajského súdu zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor podaním z 5. januára 2026 konštatujúc nenaplnenie obvineným uplatnených dovolacích dôvodov. Mal za to, že prípravné konanie bolo vykonané zákonne, boli vykonané všetky relevantné dôkazy, ktoré odôvodňovali postavenie odsúdeného pred súd, tieto dávali dostatočný podklad na rozhodnutie o obvinenom a rozhodnutia oboch súdov považoval za správne a zákonné, odôvodnenia za podrobné a presvedčivé. Uviedol, že samotné súdne konanie malo skrátenú podobu s ohľadom na postoj obvineného, ktorý urobil po porade so svojim obhajcom vyhlásenie o vine, pričom uviedol, že porozumel, čo tvorí podstatu skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, bol poučený o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, bola mu daná možnosť na slobodnú voľbu obhajcu, s ktorým sa mohol radíť o spôsobe obhajoby, rozumie právnej kvalifikácii skutku ako trestného činu, bol oboznámený s trestnými sadzbami a dobrovoľne sa priznal a uznal vinu za spáchaný skutok. Súd vyhlásenie prijal a preto dokazovanie o skutkových zisteniach už nevykonával. Z uvedeného vyplýva, že obvinený za prítomnosti obhajcu nijako nespochybnil trestnú podstatu skutku, pre ktorý bol stíhaný. Za týchto okolností Trestný poriadok pripúšťa dovolanie len z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 18. decembra 2024 sp. zn. 1 Tdo 77/2024 už raz odmietol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. b) Tr. por. Prokurátor sa s právnym názorom obvineného vyjadreným v dovolaní nestotožnil, nakoľko v čase spáchania skutku až do konečného rozhodnutia súdov bol platný a účinný Trestný zákon, ktorý umožňoval za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c), písm. e) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. uložiť trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov. Mal za to, že nedošlo k porušeniu zákona, keďže obvinenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere, ktorý vtedy platný a účinný Trestný zákon dovoľoval a následná zmena Trestného zákona účinná od 6. augusta 2024 nemá vplyv na zákonnosť rozhodnutia súdov, ktoré sa stali právoplatnými a vykonateľnými pred uvedenou novelou. Zmena Trestného zákona má vplyv len do času, kým súd o vine a treste nerozhodne, a to s poukazom na časovú pôsobnosť Trestného zákona. Tento názor je podporený aj uznesením najvyššieho súdu, sp. zn. 5 Tdo 14/2025 z 3. apríla 2025, ktorým najvyšší súd odmietol obdobne odôvodnené dovolanie.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného V. K. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

K vyjadreniu prokurátora sa vyjadril obvinený prostredníctvom svojho zvoleného obhajcu podaním z 23. apríla 2026, v ktorom uviedol, že stanovisko prokurátora odporuje ústavnej norme zakotvenej v čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj prednosti medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd pred zákonom zakotvenej v čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky s poukazom na čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie v súvislosti s rozhodnutím Veľkej komory Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-544/23. Nestotožnil sa s názorom prokurátora, že vzhľadom na jeho vyhlásenie o vine zo skutku uvedeného v obžalobe, Trestný poriadok pripúšťa dovolanie len z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), keďže ním podané dovolanie smeruje proti výroku o treste. Taktiež sa

nestotožnil s názorom prokurátora, ktorý argumentačne opiera o uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. apríla 2025, sp. zn. 5 Tdo 14/2025, že zmena Trestného zákona, ku ktorej došlo 6. augusta 2024, nemá vplyv na predmetné dovolanie, nakoľko po tomto rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol Súdny dvor Európskej únie rozsudkom vo veci C-544/23, ktorý bol prijatý 1. augusta 2025, v ktorom Veľká komora Súdneho dvora Európskej únie v prejudiciálnom konaní podala výklad čl. 51 ods. 1 a čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, ktorý sa zásadne dotýka práv dovolateľa a jasne stanovuje, že čl. 49 ods. 1 posledná veta Charty a zásada lex posterior mitius je na jeho vec plne aplikovateľná. Mal za to, že v prejudiciálnom konaní Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-544/23 neboli pochybnosti o tom, či sa má čl. 49 ods. 1 poslednej vety Charty a v ňom obsiahnutá zásada lex posterior mitius uplatňovať v trestnom konaní, pochybnosti boli, či sa môže uplatňovať na správnu sankciu - pokutu, čo je podľa názoru obvineného úplne zrejme zo samotného znenia čl. 49 poslednej vety Charty, ako aj z ním citovaných bodov rozsudku Súdneho dvora Európskej únie. Uviedol, že napadnutým rozsudkom bol odsúdený za trestný čin podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. účinného do 30. apríla 2022, prostredníctvom ktorého Slovenská republika vykonáva právo Európskej únie v rozsahu rámcového rozhodnutia Rady 2004/757/SVV, ktorým sa stanovujú znaky skutkových podstat a trestov v oblasti obchodovania s drogami. Charta základných práv Európskej únie je tak na jeho vec aplikovateľná v celom rozsahu predloženom v uvedenom rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie.

Dňa 22. januára 2026 bolo dovolanie obvineného V. K. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom riadne predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) na konanie a rozhodnutie.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň, ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, a nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať v intenciách Trestného poriadku len odvolací súd [§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.]. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Obvinený v dovolaní, ktoré smeruje proti výroku o treste, uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por. Z obsahu dovolania je zrejme, že obvinený neoznačil okolnosti, ktoré by mohli, či mali napĺňať uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. a preto ich nebolo možné podrobiť dovolaciemu prieskumu.

Z tohto dôvodu sa najvyšší súd zaoberal len námietkami obvineného smerujúcimi k neaplikovaniu miernejšej právnej úpravy Trestného zákona účinnej od 6. augusta 2024, ktoré obvinený subsumoval

pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potrebné rozumieť napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

Najvyšší súd v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že zmena ustanovení Trestného zákona v prospech obvineného, ku ktorej pristúpil zákonodarca až po právoplatnom skončení trestného stíhania obvineného, nepredstavuje žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a teda nenapĺňa ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. zák. Zákon č. 40/2024 Z. z., ktorým bol novelizovaný Trestný zákon, nadobudol účinnosť 6. augusta 2024, teda viac ako 3 roky po právoplatnom skončení trestného stíhania obvineného 2. februára 2021.

Podľa § 2 ods. 1 Tr. zák. sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší.

Najvyšší súd v súvislosti s otázkou časovej pôsobnosti Trestného zákona poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu zo 14. mája 2025, sp. zn. 5Tdo 18/2025, v zmysle ktorého „trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá počas trestného stíhania páchatel'a, ktorým je podľa § 10 ods. 14 Trestného poriadku úsek od začatia trestného stíhania až do právoplatnosti rozsudku. Slovné spojenie „vynesenie rozsudku“, uvedené v § 2 ods. 1 Trestného zákona, preto označuje rozhodnutie, ktorým sa trestné stíhanie páchatel'a právoplatne končí. Pokiaľ príde pri využití práva páchatel'a na podanie mimoriadneho

opravného prostriedku (zrušenia právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, dovolania, obnovy konania) k zrušeniu rozhodnutia, ktorým bolo trestné stíhanie páchatel'a právoplatne skončené, v trestnom stíhaní páchatel'a sa pokračuje a v tomto konaní prichádza do úvahy, v prípade splnenia zákonných podmienok, aplikácia § 2 ods. 1 Trestného zákona v prospech páchatel'a.

Z ustanovenia § 368 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok, možno podať proti taxatívne uvedeným právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorými bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré im predchádzali a tieto pochybenia, spočívajúce v porušení zákona, možno podradiť pod dovolacie dôvody uvedené v § 371 Trestného poriadku. Zároveň explicitne vyjadruje, že sa musí jednať o pochybenie súdu a jeho časový rámec, ktorý je vymedzený konaním súdu, ktoré predchádza jeho rozhodnutiu a samotným právoplatným rozhodnutím súdu. Z tohto dôvodu sa v dovolacom konaní nemožno úspešne domáhať zrušenia právoplatného rozhodnutia v prípade, ak konajúci súd v trestnom konaní nepochybil alebo dovolateľom namietané pochybenie súdu nespadá do časového rámca, ktorý začína konaním pred súdom a končí právoplatným rozhodnutím súdu v merite prejednávanej veci.

Tento právny záver možno vyvodit' aj z ustanovení §§ 405a - 405d Trestného poriadku, ktorými bol do nášho právneho poriadku zavedený osobitný druh mimoriadneho opravného prostriedku - preskúmanie rozhodnutia v dôsledku zmeny zákona, ktorého účelom je, aby odsúdené osoby nevykonávali uložené tresty za skutky, pri ktorých dôjde k zániku trestnosti činu v dôsledku zmeny zákona podľa § 84 Trestného zákona po skončení ich trestných stíhaní. Zákonodarca však zároveň stanovil rozsah zásahu do princípu právnej istoty týmto mimoriadnym opravným prostriedkom tak, že ho možno aplikovať len na prípady, kedy v dôsledku zmeny zákona príde po skončení trestného stíhaní páchatel'a k zániku trestnosti činu, pre ktorý bol odsúdený. Jeho uplatnenia sa však nemožno domáhať v prípade, ak v dôsledku zmeny zákona príde po trestnom stíhaní páchatel'a k zmierneniu trestnej sadzby trestu odňatia slobody pre trestný čin, pre ktorý bol odsúdený.“

Obvinený porušenie § 2 ods. 1 Tr. zák. z dôvodu nepoužitia právnej úpravy Trestného zákona účinnej od 6. augusta 2024 namietal v kontexte rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie (Veľká komora) z 1. augusta 2025, vo veci Baji Trans s.r.o., C-544/23 a jeho výkladu článku 49 ods. 1 Charty základných práv.

K uvedenej námietke najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že podľa článku 51 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) ustanovenia tejto Charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.

Najvyšší súd s poukazom na uvedený článok Charty uvádza, že v prejednávanej trestnej veci súdy rozhodovali o ne/vine obvineného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c), písm. e) Tr. zák. účinného do 30. apríla 2022. Keďže uvedený trestný čin nie je bez ďalšieho predmetom úpravy práva Únie, súdy rozhodujúce v prejednávanej veci o trestnej veci obvineného nevykonávali právo Únie, v dôsledku čoho nie je daná pôsobnosť Charty v zmysle jej článku 51 ods. 1 a dovolací súd nie je povinný aplikovať zásadu lex mitior podľa čl. 49 ods. 1 Charty. Už len z tohto dôvodu preto nebolo možné dospieť k záveru o potrebe použitia novelizovaného znenia Trestného zákona v prejednávanej veci.

K poukazu obvineného na Rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV z 25. októbra 2004 najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie rámcové rozhodnutie nemá priamy účinok, ale jeho záväzný charakter ukladá vnútroštátnym súdnym orgánom povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva. Táto povinnosť vnútroštátneho súdu odvolávať sa na obsah rámcového rozhodnutia pri výklade a uplatňovaní vnútroštátneho práva je však obmedzená

všeobecnými zásadami práva a nemôže slúžiť ako základ na výklad „contra legem“ vnútroštátneho práva. Rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV určuje pravidlá pre vymedzenie skutkových podstatí trestných činov v oblasti nezákonného obchodu s „drogami“ a stanovenie minimálnych horných hraníc trestov, ktoré majú byť páchatelom tohto druhu trestnej činnosti ukladané, avšak nestanovuje maximálne výmery trestných sadzieb, pričom členským štátom ukladá prijať nevyhnutné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa za vymedzené trestné činy ukladali účinné, primerané a odradzujúce tresty. Najvyšší súd uvádza, že zákonodarcom určená trestná sadzba v § 172 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 30. apríla 2022 nemôže byť predmetom posudzovania Súdnym dvorom Európskej únie, pretože právo Európskej únie v ustanoveniach Rámcového rozhodnutia Rady 2004/757/SVV upravuje len minimálne požiadavky na dostatočnú prísnosť trestov za obchodovanie s „drogami“, pričom určenie konkrétnej trestnej sadzby je otázkou práva vnútroštátneho. Súdny rozhodujúce v prejednávanej trestnej veci preto nevykonávali právo Únie, ale výlučne vnútroštátne trestné právo.

Súdny dvor Európskej únie v rozsudku vo veci Baji Trans s.r.o., z 1. augusta 2025, C-544/23 uviedol (body 102-103), že odsúdenie nemožno považovať za právoplatné („définitive“) v zmysle článku 49 ods. 1 poslednej vety Charty, pokiaľ je napadnuteľné riadnym opravným prostriedkom. Ten pre potreby výkladu a aplikácie charty autonómne definuje ako opravný prostriedok, ktorý je súčasťou riadneho priebehu konania a ktorý ako taký predstavuje procesný vývoj, s ktorým musí každý účastník konania rozumne rátať a ktorý strany konania môžu podať v lehote stanovenej zákonom a bez toho, aby museli odôvodniť výnimočné okolnosti, pričom je spôsobilý dosiahnuť zrušenie alebo zmenu odsudzujúceho rozsudku alebo uloženého trestu. Nie je pritom vôbec rozhodujúce, ako vnútroštátne právo a právna teória označujú tento opravný prostriedok, ani či predmetné odsúdenie je na vnútroštátnej úrovni chápané ako právoplatné (bod 99).

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 19. augusta 2025, sp. zn. 4Tdo/37/2024, v ktorom najvyšší súd vyslovil záver, že aj v prípade, že by o aplikáciu práva Únie v prejednávanej veci išlo, závery dotknutého rozhodnutia súdneho dvora vzťahujúce sa na kasačnú sťažnosť v správnom konaní, nie je možné, podľa názoru najvyššieho súdu, bez ďalšieho na dovolanie v trestnom konaní použiť. Ďalej uviedol, že aj pri akceptácii charakteru dovolania ako riadneho opravného prostriedku, dovolací súd pri zistení, že došlo k zmene hmotnoprávneho právneho predpisu v prospech obvineného nemá zákonný podklad pre zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu vyššieho stupňa len z tohto dôvodu, pretože takáto okolnosť žiadnemu dovolaciemu dôvodu nezodpovedá. S ohľadom na skutočnosť, že dovolanie smeruje proti druhostupňovému rozhodnutiu, jeho použitiu predchádza odvolacie konanie, je ho možné podať v dlhej lehote troch rokov, dôvody jeho podania sú úzko vymedzené za konkrétnych špecifických podmienok (nie je určené všetkým obvineným) a na podklade právoplatného rozhodnutia, proti ktorému smeruje, sa už 3 roky právoplatne vykonávajú tresty (ak majú takéto dlhé trvanie), je možné dospieť k spoľahlivému záveru, že dovolanie je svojou povahou mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa, a preto aplikácia čl. 49 ods. 1 Charty v jeho prípade neprichádza do úvahy. Uzavrel, že vzhľadom na to, že súdny dvor vo vyššie rozvedených súvislostiach neuvažoval a ani nemohol, pretože otázka „lex mitior“ v podmienkach dovolania v trestnom konaní nebola predmetom jeho rozhodovania, nie je jeho rozhodnutie (C - 544/23), z dôvodu zásadnej odlišnosti dovolania v trestnom konaní od kasačnej sťažnosti v správnom konaní, v trestnom konaní použiteľné.

K argumentácii obvineného, podľa ktorej nemožno považovať dovolanie v zmysle § 368 Tr. por. na účely čl. 49 ods. 1 posledná veta Charty za „mimoriadny opravný prostriedok“, ale je potrebné naň hľadieť ako na opravný prostriedok, ktorý je súčasťou riadneho trestného procesu, považuje najvyšší súd za potrebné obsiahlejšie poukázať na značné odlišnosti medzi kasačnou sťažnosťou ako opravným prostriedkom v správnom súdnom konaní a dovolaním ako opravným prostriedkom v trestnom konaní, ktoré neumožňujú automatickú aplikáciu záverov Súdného dvora Európskej únie na dovolacie konanie.

V tejto súvislosti najvyšší súd dáva do pozornosti, že kým kasačnou sťažnosťou možno napadnúť každé právoplatné rozhodnutie správneho súdu (§ 438 ods. 1 Správneho súdneho poriadku), dovolanie je možné podať len proti konkrétne vymedzeným rozhodnutiam (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), a teda nie

proti každému rozhodnutiu súdu, pričom navyiac platí, že obvinený a generálny prokurátor môžu podať dovolanie len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por. v spojení s § 369 ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. por. a § 372 ods. 1 Tr. por.]. Ďalej možno konštatovať, že v prípade kasačnej sťažnosti sa líši výpočet dôvodov na jej podanie (§ 440 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) od dôvodov na podanie dovolania (§ 371 Tr. por.) najmä tým, že kasačné dôvody v zásade v súlade s judikatúrou Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pokrývajú všetky právne a procesné vady, čo však o dovolacích dôvodoch neplatí, keďže najvyšší súd zo zákona nesmie na niektoré existujúce právne alebo procesné pochybenia súdov nižších stupňov prihliadať (§ 371 ods. 4, ods. 5 Tr. por.). Táto skutočnosť nasvedčuje, že dovolanie má skutočne slúžiť len na nápravu najzávažnejších a najzásadnejších právnych chýb rozhodnutí súdov nižších stupňov a obvinený je povinný oproti kasačnej sťažnosti viac odôvodňovať výnimočné okolnosti prípadu. Pri komparácii kasačnej sťažnosti a dovolania taktiež nemožno nevziať do úvahy, že na podanie dovolania je podľa slovenského právneho poriadku ustanovená výrazne dlhšia lehota (§ 370 Tr. por. - 3 roky) ako na podanie kasačnej sťažnosti (§ 443 Správneho súdneho poriadku - 1 mesiac), pričom aj s poukazom na tento aspekt platí, že kasačná sťažnosť má k znakom riadnych opravných prostriedkov v trestnom konaní výrazne bližšie ako dovolanie. Najvyšší súd zdôrazňuje, že ako súd dovolací v rámci dovolacieho konania preskúmava trestnú vec až ako (v poradí) tretia súdna inštancia na rozdiel od Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhoduje v správnom súdnom konaní o kasačných sťažnostiach ako (v poradí) druhá súdna inštancia, čo takisto z hľadiska znakov približuje kasačnú sťažnosť bližšie k riadnym opravným prostriedkom, ako je to v prípade dovolania. Napokon je potrebné uviesť, že aj keď Súdny dvor Európskej únie nepovažuje možnosť priznania odkladného účinku pre posúdenie otázky, či ide alebo nejde v prípade opravného prostriedku podľa vnútroštátneho práva o riadny opravný prostriedok podľa práva Európskej únie za rozhodujúci faktor, určitý vplyv mu preda len priznáva (bod 104 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie). Z týchto dôvodov je potrebné podotknúť, že dovolanie sa od kasačnej sťažnosti líši aj z pohľadu možnosti priznania suspenzívneho účinku. Správny súdny poriadok v tejto súvislosti suspenzívny účinok kasačnej sťažnosti za určitých zákonom daných podmienok priamo priznáva (§ 446 ods. 2 Správneho súdneho poriadku) a v iných prípadoch po splnení iných podmienok a rozhodnutí súdu pripúšťa (§ 447 ods. 1 Správneho súdneho poriadku). Naproti tomu Trestný poriadok dovolaniu suspenzívny účinok v zmysle odkladu právoplatnosti rozhodnutia nepriznáva vôbec (§ 368 ods. 4 Tr. por.) a pripúšťa len odklad alebo prerušenie výkonu rozhodnutia samostatným rozhodnutím oprávnených subjektov alebo súdu (§ 380 ods. 4 Tr. por.). Aj z tohto hľadiska kasačná sťažnosť podľa Správneho súdneho poriadku viac zodpovedá znakom riadneho opravného prostriedku ako dovolanie vymedzené ustanoveniami Trestného poriadku.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti v súhrne a po zohľadnení záverov známych z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie najvyšší súd uvádza, že dovolanie na rozdiel od kasačnej sťažnosti môže byť mimoriadnym opravným prostriedkom aj z hľadiska práva Európskej únie, a preto závery z rozsudku Súdneho dvora EÚ vyslovené vo vzťahu ku kasačnej sťažnosti nemožno bez ďalšieho automaticky na trestnú vec sťažovateľa aplikovať.

Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd vyhodnotil námietky obvineného týkajúce sa porušenia § 2 ods. 1 Tr. zák. a čl. 49 ods. 1 Charty z dôvodu nepoužitia právnej úpravy Trestného zákona účinnnej od 6. augusta 2024 za nedôvodné.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por. nie sú dané, a preto dovolanie obvineného V. K. na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Rozhodnuté bolo pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.